

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nr. de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Duminica Tomii în Arad.

(R) Duminica Tomii de astădată a ieșit departe și larg din cadrul său tradițional. Nu a fost o simplă sărbătoare bisericească, obișnuita deschidere a Sinodului, ci a luat proporțiile unei impozante manifestări naționale de caracter cultural și social. A fost încă o puternică dovadă despre stăruințele noastre de propășire și despre succesul încercărilor la care ajungem printr'un simț perfectă solidaritate. Cine a petrecut ieri în Arad și-a luat parte la serviciul divin din catedrală, la deschiderea sinodului, la festivalul artistic-cultural din Seminar și la serata etnografică, fără nici o preocupare trebuie să mărturisească nu numai importanța acestui centru de viață românească, ci și deosebitele calități superioare ce ies la iveală la toate ocaziunile acestea de sărbători înălțătoare.

Iar faptul că mișcarea pulsează tot mai tare, că într'un interval relativ scurt — abea s'au împlinit două luni dela impozanta adunare generală a Asociației Naționale Aradane — probează că marele public românesc departe de-a fi obosit, ci dintr'asteptă cu dor și participă bucuros la serbări menite să ridice nimbul nostru ca popor de cultură și aspirațiuni de înaintare pe toate terenele vieții publice.

Dar, ziua de ieri se va înregistra și cu o notă distinctivă: din însuflețirea ce s'a produs, partea covârșitoare revine *femeilor române*, cari s'au afirmat ca un factor cultu-

ral-social de cea mai mare însemnătate pentru viața noastră publică. Reorganizată abea de câteva săptămâni, *Reuniunea femeilor române* are deja la activul său succese cari constituiesc o adevărată mândrie națională. Idei minunate, gust în aranjament, energie împreună cu multă bunăvoință față de toți, răbdare și stăruință întru ducerea la îndeplinire a inițiativei luate — iată ce s'a dovedit că este în sânul acestei reuniuni, dela care cu drept cuvânt ne putem aștepta să îmbogățească viața noastră cu momente de armonie și delectare sufletească și să dureze, aici în Arad, un altar culturai românești care să lumineze departe în viitor.

Ne pare cu atât mai bine că putem constata acest fapt, cu cât se confirmă astfel desăvârșita noastră închiegare națională. În cele politice, alegerile din urmă au arătat că în comitatul întreg, românii sunt toți de o părere, au același ideal și aceeași stăruință. Alegerile sinodale au venit apoi să confirme înțelegerea desăvârșită în cele bisericești și culturale. Reorganizarea Reuniunii femeilor și succesul splendid al serbării de ieri se prezintă ca o încoronare, o aureolă a tuturor pornirilor bune și nobile.

În altă parte a »Tribunei« dăm raport despre toate. Aci ținem să scoatem însă în relief următoarele: Situația gravă bisericească și școlară a deșteptat interesul și preocuparea tuturor factorilor. Într'adevăr, de acum zece ani, când trecusem prin frământările alegerii episcopoești, n'au mai participat la ședințele Sinodului atâția deputați, toți în-

grijorați și emulând în dorința de a deslega cât mai bine problemele impuse de greutatea vremurilor. Imprejurarea aceasta e o garanție că se vor și rezolva toate cum se poate mai bine în situația dată.

Festivalul din Seminar a trebuit să convingă pe toți, că institutul acesta cultural al nostru este în plină prosperitate, că el adăpostește o generație de tineri cari ieșind în viață, dispun de toate mijloacele științei, ale artei și de rutina socială necesară unor harnici viitori conducători ai poporului. S'a remarcat deasemeni rolul precumpenitor pe care l'au avut în ce privește concursul dat pentru reușita seratei etnografice.

Ne este cu atât mai spre mângâiere să constatăm toate acestea, cu cât mai ales ne dăm seama de valorile dușmănoase ce amenință instituțiile noastre culturale. Preoțimea, — atâta ne mai rămâne, iar ca aceasta să și poată îndeplini misiunea înaltă, e absolut indispensabil ca seminariștilor să li-se facă parte deo creștere și instrucție cât mai perfectă. Seminarul din Arad, cu mândrie o spunem, își îndeplinește datoria aceasta, dând probe la toate ocaziunile că tinerii adăpostii acolo sunt un element prețios în viața noastră publică și au nobila ambiție de a-și lua partea la toate manifestațiunile culturale.

Ținem să fixăm, deasemeni, faptul îmbucurător al solidarității de neam ce s'a manifestat cu acest prilej.

Pentru reușita seratei etnografice și-a dat

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Grazia Deledda.

La stână.

(Urmare și fine.)

PREDU tresări și un fulger scânteia în ochii lui negrii: Așadară Manzela îl iubea? Da, pentru-că altfel nu s'ar fi purtat astfel față de el. După atâta grijă și teamă, o bucurie și o fericire neașteptată îi cuprinsese pe Predu, încât era să-și piardă simțirile.

De-odată însă el scoase un gemet, care se auzi până departe pe câmpie. Ce se întâmplase?

Amețit de bucurie, Predu încercase să o prinză în brațe pe Manzela — dar fata, neobișnuită cu așa ceva, îl lovi cu putere cu nuiua peste față și nimeni tocmai în ochii lui Predu.

Fața îi era plină de sânge și ochii îl dureau cumplit, așa că dacă alt.ineva și nu Manze'a l'ar fi lovit, el ar fi alergat în colibă și și-ar fi adus pușca sau cuțitul. Dar ei ce putea să-i facă? Fără să zică o vorbă, el se aplecă în părâu și-și spăla sângele de pe față.

Manzela nu știa ce să mai facă de frică; i-se părea că a comis o crimă. La început voi să fugă de-acolo, dar când văzu că Predu nici nu se plânge, se duse la el și-i ceru iertare. »Lasă-mă să văd«, îi zise ea, »lasă-mă să văd puțin. Doamne, ce am făcut, ce am făcut!«

PREDU se întoarse în altă parte fără să zică o vorbă. Pe când Manzela își frângea mâinile în desperarea ei, alergă și Bustianeddu ca să vadă ce se întâmplase.

»Nimic«, răspuse Predu; »am căzut și m'am lovit la ochi«.

El plecă apoi cu Bustianeddu spre colibă.

Manzela venea în urma lor. Ea nu mai râdea.

O, ea observase cum din ochii cei frumoși ai lui Predu Chessa au curs lacrimi!

Acum se întâmplă ceva ciudat. Din ziua aceia Predu deveni tot așa de posomorât și posac ca și Zio Nanneddu. El nu mai mergea la Nuoro, nu mai vorbea cu nimeni, nu mai căuta și nu mai râdea.

Cu visurile lui se sfârșise. În nopțile calde și frumoase din Iunie, când mirosul de fân proaspăt umplea aerul, Predu nu mai văzu pe Manzela. Când turma lui pășuna pe livezile întinse în lumina soarelui, behăitul oilor nu mai trezia în sufletul său decât amintirile speranțelor pierdute.

Când Manzela venia la stână, el nu o mai vedea. Ea putea să-i smulgă toată grădina Ziei Ventura, căci el nu s'ar fi atins de ea. Câte-odată, când în depărtare vedea strălucind cărpa și pieptărelul ei roșu, el pleca peste nuraghe în tufișuri, ca un tâlhar...

Și totuși, Manzela era atât de prietenoasă cu el. Ea îl numea »cumetre Predu« și în fiecare zi întreba pe Bustianeddu despre el. Ea venia

mai des la munte și se interesa de toate lucrurile. Când Predu pregătea brânză, ea îi sta în ajutor și nu lăsa nici când ca să nu-i amintească de lovitura cu nuiua. El însă rămânea liniștit, de tot liniștit. O lăsa să vorbească, dar nu-i răspundea și nici nu se uita la ea.

Ce se petrecea între ei?

Manzela îl iubia la nebunie — și el nu o mai iubia. Manzela umbla tot în urma lui și lui nici că-i păsa de ea, ci simțea o mare bucurie putând să-și răsbune asupra ei. Ea îl lovise în față — da; asta îi sta în dreptul ei de fată, dar acum el voia să o loviască în inimă și inima ei să sângereze cum i-a sângerat și fața lui. El aștepta numai ocazia potrivită.

Iubirea însă și căința o uscau pe Manzela de pe picioare. Nu era zi în care ea să nu-și aducă aminte de lacrimile ce le vărsase bărbatul cel tare, care poate în viața lui nu plânsese nici o dată.

Ea deveni și mai evlavioasă decât mai înainte; se ruga cât e ziua și făcea peregrinajii la bisericile din Balverde și Monte Ortobene, rugându-se la Maica domnului să-i redea liniștea sufletească.

Liniștea însă era departe de ea; nimeni nu o mai vedea răsând și ochii ei totdeauna așa de vioi, erau acum triști.

Toți observară schimbarea cea mare ce se făcuse cu ea și Zia Ventura sta să jure, că e vrăjtită. Manzela însăși ajunse să creadă că e vrăjtită și toți ai casei se hotărâră să-i caute leacul. Ei o duseră la Peppa Frunza, o femeie care făcea pe

concursul nu numai societatea aradană, ci în afară de provincie, trebuie să înregistreze în deosebi concursul celor veniți din depărtare, dela Brașov, Sibiu, Seliște, Hațeg, Timișoara și Lugoj. Iar în public a fost nu numai floarea societății din Arad, și jur, ci am salutat cu drag între noi oaspeți dela Craiova și București, de dela Abrud Bistrița și Becicherecul-mare, va să zică de pe întreaga întindere de pământ locuită de români.

Așa se și explică entuziasmul cald și aceea vibrație constantă care a ținut în stăpânire sufletele în tot decursul zilei de ieri. Se revăd, fac cunoștință și leagă prietenie frați din diferite părți și mari îndepărtări și emoțiunea senină produsă de atâtea momente dulci devine astfel izvor nesecat de tărie națională și o cimentare între elementele ce constituiesc corpul național.

Faptul acesta câștigă cu atât mai mult în importanță, cu cât el se produce aici, la marginea apuseană a românismului, va să zică acolo, unde într'adevăr se și cere o strângere cât mai desăvârșită și un entuziasm cât mai durabil a forțelor naționale.

Concluzia: întreg cuprinsul zilei de ieri probează nu numai importanța ca centru a Aradului, dar că românii de aici își înțeleg importanța și știu să și îndeplinească și îndatoririle ce sunt împreunate cu postul de veghie ce au aici la marginea românismului.

Ședința clubului național. Suntem rugați a publica următoarele:

D. Teodor Mihali a convocat pe ziua de 26 Aprilie la orele 5 p. m. clubul deputaților naționali la o ședință în Budapesta în localul clubului. Domnii deputați sunt rugați să se prezinte negreșit.

Numirea noului guvernator al băncii. În numărul de ieri al Monitorului oficial a apărut decretul împărătesc cuprinzând numirea noului guvernator al băncii austro-ungare M. Sa numește, în acest post pe secretarul ministrului de finanțe

Alexandru Popovici, și-i conferă ordinul coroanei de fier clasa I.

In chestia băncii. Ieri, Duminică, a avut loc la d. Kossuth, ministrul comerțului, o consfătuire a guvernului în afacerea băncii naționale. Azi dd. Wekerle și Szerényi pleacă la Viena spre a începe tratativele cu guvernul austriac în aceeași chestiune. Negocierile vor ține timp de trei zile. Rezultatul lor va hotărâ asupra crizei guvernului.

Inchiderea școlilor nemaghiare. Actualmente închiderea școlilor nemaghiare, care se discută și la noi și se va discuta tot mai mult, preocupă și pe slovaci. Ziarul slovac «*Narodnie Noviny*» al luptătorului slovac Svetozar Urban Vaianski publică o serie de articole asupra acestei chestiuni. Propune să se închidă școlile iar învățătorii să predea numai religia și cântările bisericesti și istoria biblică să se predea în formă de conferințe, cuprinzând cursuri istorice, filozofice etc. Pentru a da învățătorilor cari ar pierde pensia o compensație, ziarul propune crearea unui fond de pensii prin subscripție publică.

Spre maghiarizarea marinei. Ziarul «*Polaer Tagblatt*» avind legături cu ministerul comun de războiu publică știrea, că la marina austro-ungară în timpul din urmă s'au luat unele măsuri pentru a introduce alături de limba germană și limba ungurească.

Noua concesiune ungurească nu-i însemnată, ce-i drept, căci e vorba numai de scrisorile de concentrare și de liberare ale marinarilor. Totuși este semnificativ că ministerul de războiu este plecat să facă concesiuni ungurești chiar și la marină.

Vulturul cu două capete. Cetim în ziarul *Vaterland* din Viena: între ministrul comun de războiu și între guvernul unguresc s'au pornit pertractările în chestiunea steagului și insigniilor din armată. Guvernul unguresc are nevoie de concesiuni naționale și d. Schönaich este aplicat să i le dea. Credem, că ministrul Schönaich le va face cele mai însemnate concesiuni ungurilor, când abize în favorul lor de vulturul cu două capete. Nu știe d. ministru, că prin ștergerea acestor semne strămoșești, să surpă autoritatea armatei. Nu ne vine să presupunem...

Inmormântarea Doamnei Elena.

Învățătorii și institutorii din Iași adunați în conferință au trimis următoarea telegramă d-lui Th. Rosetti:

»Institutorii și învățătorii din județul Iași, pătrunși de cea mai adâncă durere prin moartea ilustrei Domnițe Elena Cuza, a cărei întreagă viață n'a fost decât un lanț de mari acte de binefacere pentru poporul român, exprimă cele mai adânci regrete și roagă pe ilustra familie să primească din partea lor respectuoase și sincere condoleanțe.

În toate cercurile se discută cu aprindere chestia de ce ilustra Doamnă nu i înmormântată la Ruginoasa lângă soțul său.

O persoană din anturajul familiei Rosetti a declarat următoarele:

»Domnița urma să fie îngropată la Ruginoasa, chiar după propria ei dorință; în ultimul timp însă i s'a adus la cunoștință că osemintele ilustrului său soț au să fie desgropate și transportate la Iași spre a fi puse sub soclul monumentului ce urmează să se ridice aci. În urma acestei știri, Domnița și-a exprimat dorința să fie înmormântată la Solești, în mormântul mamei sale.

Iată telegrama pe care I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a trimis-o d-lui Th. Rosetti:

»Din respectul ultimei voinți exprimate de decedata principesa Elena Cuza, de a i-se face înmormânta ea cu un singur preot, regret că n'am putut veni pentru serviciul înmormântării, precum doream și precum eram dator a face o mitropolit al Moldovei, față de fosta Doamnă țării, totuși am luat măsuri pentru sunarea clopotelor tuturor bisericilor din Iași și din toate orașele și satele Moldovei, cum și facerea unui parastas în ziua înmormântării.

În acelaș timp vă exprim condoleanțele mele și rog pe Dumnezeu să odihnească pe repausat în rândul fericitelor Doamne ale țării noastre ale căror nume vor rămânea veșnic pomenite de poporul românesc.

(ss). Pimen, mitropolit al Moldovei.

Toate autoritățile publice din Iași au arborat drapelul negru.

Azi s'a oficiat la Mitropolie o panahidă pentru odihna sufletului ilustrei defuncte.

Din Piatra-Neamțu se anunță că întreg orașul e în doliu.

Neconținut lumea se îndreaptă spre casa de functei și mulți plâng în jurul catafalcului.

medicul. Ea o măsură în lungime și lățime și din această măsurare se convinsese că fata e vrăjtită de trei luni de zile. Zia Peppa aprinse un foc, aruncă apoi în flacări sfoara cu care o măsurase pe Manzela, mai aruncă încă în foc rosmarini și câteva pene de cucuveică și alte buruieni făcătoare de minuni și-i spuse bolnavei să sară de trei ori peste ele, în timp ce Zia Peppa rostea mai multe rugăciuni tainice.

Cura aceasta s'a repetat de mai multeori, până când Zia Peppa crezu că fata e vindecată. Nici vorbă însă! Fata era tot îndrăgostită în Predu. Ea umbla ca nebună încoace și încolo și nu putea fi liniștită decât sus la Tresnuraghes, în lumina caldă a soarelui, care se revărsa peste iarba îngălbenită, peste spini și peste miriștea îngălbenită.

Acolo sus era Predu, care nu mai râdea și nu mai cânta; care lăsase barba să i crească și care cu buzele strâns lipite și cu ochii lui întunecați era mai frumos ca totdeauna!

Insuși Zio Nanneddu observă nebunia Manzelei și nu știa ce să mai facă de năcaz.

Ce era să facă? S'o oprească de a mai veni la munte? Nu, căci el singur n'ar mai fi putut trăi fără să o mai vadă. După multă cugetare el se hotărâ în sfârșit să și caute alt loc de pășunat și pe cel dela Tresnuraghes să i-l lase lui

PREDU pe lângă o despăgubire oarecare. Toate le isprăvi el în cea mai mare taină și într'o zi zise către Manzela: «Spune-i mamei tale că mâine mă mut cu turma în alt loc».

»Și Predu?« întrebă ea de-odată.

»Nu, el rămâne aici peste toamnă».

Ea nu mai zise nimic, dar în desperarea ei luă o hotărâre și plecă în căutarea tănărului păstor.

Nu-l află însă nicăiri. În liniștea adâncă a după-amezei fierbinți șesul întreg se părea că dormitează și oile steteau somnoroase la umbra tufelor.

După multă căutare în sfârșit îl vază pe Predu în depărtare și se grăbi spre el. Tot trupul îi tremura și fața îi ardea în fierbințeala și iritațiunea cea mare.

Când o observă, Predu tresări și o întrebă liniștit: »Ce s'a întâmplat? Pentru-ce alergi așa tare?«

»E adevărat că tata pleacă și tu rămâi aici? — întrebă ea stăpânită de teamă.

El răspunse indiferent: »Apoi se vede că e adevărat.»

»Așadar... eu trebuie să plec de aici... și tu mai vrei să-mi spui cine a fost feciorul, care...«

El nu o lăsă să vorbească mai departe. Cu o voce din care izvorea numai mânie, patimă și ură, el stăgă: »Eu eram acel fecior!«

Manzela rămase ca trăznită. Toată speranța și pierduse, căci era destul de clar, că Predu o urăște. Ea nu mai putea să îndure, nu, nu mai putea. Căzu în iarbă și izbucni în plâns.

La așa-ceva nu se așteptase Predu și în sufletul lui simți ceva, care nu se potrivea de loc cu aceea ce țintise el prin răzburarea sa. Tot sângele i-se sui în cap și totuși nu află altă întrebare mai bună în fața durei și nebune a Manzelei, decât: »Ce dracu faci Manzelo?«

Dar nu răspunse și Predu se depărtă grăbit. După ce Manzela se săturase de plâns și se întorsese la colibă, Zio Nanneddu o chemă mai la o parte și-i zise: »Manzela, Predu Chessa te-a cerut de ne-astă!«

Trad. de: D. M.

Cugetări.

Ochiul, care le vede toate, nu se vede pe el însuși.

Cicero.

Boalele secrete!

surgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi”. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Roma nr. 1 (Slavonia).

Domnița odihnește de veci într'un sicriu simplu de nuc, într'o rochie neagră și i-a rămas neterters acelaș zîmbet de bunătate.

Spre ora 4 mulțimea e enormă.

E momentul plecării, o emoție covârșitoare stăpânește întreaga asistență.

D. Teodor Rosetti, zdrobit de durere, ingenuchiază înaintea cosciugului surorii sale pentru cea din urmă oară, rostind încet o scurtă rugăciune.

La orele 4 jum. d. Ioanin, primarul orașului, sigilează cosciugul. Apoi cortegiul, de o simplă mărtașă, pornește grav și tăcut spre gară. Toate prăvăliile sunt închise. Pe unde trece cortegiul, lumina electrică lucrează de sub zăbrăncul negru.

Pe cosciug sunt depuse coroane din partea consiliului de miniștri, prefecturei și primăriei locale, comunității izraelite și corpului didactic din Patra.

Telegrama M. S. Regelui, adresată familiei, aduce laude ilustrei defuncte și cere învoirea ca să se dea o coroană din partea M. Sale pe mormântul din Solești.

La ora 9 p. m., cu un tren special, rămășițele pământești ale Doamnei Elena au fost transportate la Solești.

Din România.

Vizita A. S. I. Principelui moștenitor al Germaniei la București. Iată cum a fost stabilit programul oficial după care A. S. I. Principele moștenitor al Germaniei își va petrece timpul cele șase zile cât va fi oaspetele României.

Luni 6 Aprilie. — Principele va sosi în gara de Nord la ora 11 a. m. Cortegiul cu care va fi condus la Palat va fi format în modul următor: Doi călăreți.

Prefectul poliției, un escadron de jandarmi călări.

Trăsura M. S. Regelui cu A. S. Imperială.

Trăsura A. S. Regale Principele Ferdinand, Principele Carol fratele și Principele Carol. Escadronul de jandarmi.

Apoi vor urma în trăsuri d-nii general Von Scheneck și generalul Vartiade; general Baron Marschall și general Mavrocordat; colonel Heinicus și generalul Robescu; colonel Von Roeder, Conte Bismark și comandorul Gracoschy; locot. colonel Von Oppen, locot. colonel Rohrscheidt și locot. colonel Baranga din roșiori locot. colonel Conte Von Schweinitz, colonel dr. Weidemann, locot. colonel Behr și maior Străinescu; d. Sommer; locot. colonel Baranga, locot. colonel Magheru, maior Torocanu și adjutanții dela Cotroceni.

M. S. Regina nu va merge la gară.

La ora 1 p. m. va avea loc la Palat un dejun intim. După dejun, A. S. I. va face o plimbare în automobil, prin oraș. Intre orele 5 și 6 p. m. M. S. Regina va conduce pe A. S. I. la Sanatoriul Diaconeselor din Șoseaua Ștefan-cel-mare și la Vatra Luminoasă din strada Matei Voievod.

La orele 7 seara, va avea loc la Palatul regal, un prânz de gală la care va lua parte și d-nii prim-ministrul Ioan Brătianu și ministrul Germaniei la București.

După masă, probabil că MM. LL. cu A. S. I. și AA. LL. Regale însoțite de suitele respective vor lua parte la concertul simfonic dela Ateneu, care se va începe la ora 9.

Marți 7 Aprilie. — La ora 10 și jum. a. m. un Te-Deum va fi oficiat la Sfânta Mitropolie, în prezența familiei regale, A. S. I. și a înalților demnitari.

Cortegiul care va conduce pe MM. LL. Regele și Regina, A. S. I. și AA. LL. Regale la Mitropolie, va fi format în modul următor:

Prefectul poliției.

Un escadron de jandarmi călări.

Trăsura à la Doumont cu M. Sa Regele și A. S. Imperială, la scări lt. colonel Baranga și lt. colonel Magheru.

Trăsura à la Doumont cu M. S. Regina și A. S. R. principesa Maria, la scări lt. col. Greceanu și maior Torocanu.

Trăsura à la Doumont cu A. S. R. prințul Ferdinand, prințul Carol de România, la scări maior Berindei și căp. Manu.

Escadron de jandarmi.

Suitele vor preceda cortegiul la mitropolie iar la întoarcere dela mitropolie vor urma după cortegi.

M. Sa Regele va primi felicitările în apartamentele I. P. S. S. mitropolitului primat.

De aici cortegiul va coborî până în Bulevardul Maria, unde va avea loc defilarea trupelor din garnizoana Bucureștiului.

La orele 12 și jumătate, va avea loc un dejun la Palatul Regal. După dejun, A. S. I. va face o plimbare prin oraș cu automobilul.

Mercuri 8 Aprilie va avea loc excursia la Slănicul Prahova, Bușteni și Târgoviște.

Plecarea la gară se va face în automobilele Curței. Plecarea din București va fi la orele 9 a. m., iar înapoierea la orele 7 p. m.

La orele 8 seara, în palatul legațiunei germane din calea Victoriei, va avea loc un banchet.

Joi 9 Aprilie dejun intim la patatul dela Cotroceni. După dejun se va face o excursie la Cocioc. Seara va avea loc un prânz intim la Palatul regal.

Vineri 10 Aprilie, excursiune la Constanța.

Plecarea din București va avea loc la orele 7 jum. a. m., iar înapoierea la orele 9 p. m.

Seara se va da o mare serată la palatul dela Cotroceni.

Sâmbătă 11 Aprilie, A. S. I. va părăsi Bucureștiul. Plecarea din gara de Nord va avea loc la orele 8 a. m. Sosirea la Sinaia la orele 11, iar plecarea la orele 2 p. m.

M. S. Regele și AA. LL. Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria, vor conduce pe A. S. I. Principele moștenitor al Germaniei până la Predeal, de unde se vor întoarce seara la orele 9 în București.

Serbările culturale din Arad.

Arad, 19 Aprilie.

Intr'un restimp de două luni, Aradul a văzut ieri a doua mare serbare românească, al doilea mare succes al culturii și artei românești. Ar fi nedrept să rezumăm izbânda întreagă a zilei în succesul seratei etnografice. Coincidența cu întrunirea sinodului și cu ședința festivă dela seminar a făcut ca ziua aceasta să fie o zi de generală sărbătoare pentru Arad.

Din toate părțile, până și din depărtări mari, ca Brașov, Sibiu și Cluj, românii și-au dat o întâlnire aici și au contribuit la succesul strălucit al serbărilor. Căci este de prisos să mai spunem că ziua de ieri a fost o mare izbândă, un adevărat triumf al românismului din aceste locuri cari s'au trezit la o nouă viață și dau necontenit dovezi de o energie și putere de viață națională nebănuită.

După trezirea sa politică, se poate spune că Aradul a intrat în epoca trezirei sale sociale și culturale. Balul și serbările de astă-iarnă și cu serata de ieri au dovedit că Aradul este merit să fie de-aici încolo nu un centru politic numai ci și social și cultural și este chemat să exercite o putere de atracțiune asupra impresiunilor sale într'o rază foarte mare.

Iată știrile ce dăm azi asupra serbărilor din Arad.

Serviciul divin.

Inceputul serbărilor s'a făcut cu serviciul divin.

La orele a. m. s'a oficiat la catedrală sfânta liturghie împreună cu chemarea duhului sfânt. Sfânta slujbă a fost oficiată de P. S. Sa episcopul I. I. Papp asistat de P. C. C. L. L. archimandriții Vasile Mangra și Augustin Hamza de P. C. Sa protosinghelul Roman Ciorogariu, de protopopii Traian Putici și Ioan Giorgia, de protodiaconul Dr. I. Suci, diaconii Gh. Ciuhandu și Corneli Lazar.

Cântările au fost executate de corul seminariștilor cu putere, evlavie și frumusețe supt conducerea dlui profesor Trifon Lugojanu.

Catedrala a fost fixată. Membrii sinodului, printre ei d. Anton Mocsonyi, au asistat la oficierea slujbei religioase.

Deschiderea sinodului diecezan.

După chemarea Duhului sfânt, P. S. Sa însoțit de toți deputații sinodali s'a dus la Seminar, unde în sala mare a deschis sesiunea sinodală prin vorbirea pe care o dăm mai la vale în întregime.

Designază apoi notari pe d. protopop I. Giorgia, Dr. D. Mangra și Dr. C. Misici.

Se cetește apelul nominal și se prezintă credenționalele. Se constată că sunt de față 51 deputați.

Declară deci Sinodul capabil de-a aduce concluziuni valide.

Se hotărăște împărțirea în secții de verificare a Sinodului, și după ce se hotărăște ordinea de zi a ședinței a doua (pe azi la orele 4), când se va face alegerea comisiilor, ședința se ridică la ora 1.

Cuvântarea P. S. Sale episcopului.

Hristos a înviat!

Dlor Deputați!

Cu ziua de ieri a încetat atât mandatul deputaților sinodali aleși înainte cu trei ani, cât și al celor aleși în cursul și pe restimpul periodului expirat, iar astăzi deodată cu celelalte dieceze surori din mitropolia noastră ort. răsăriteană din Ungaria și Transilvania, eparchia noastră încă intră într'un nou period de activitate pentru desvoltarea și întărirea vieții ei bisericești.

Când astfel ne cugetăm, că și acestui period, întocmai ca și celorlalte 13 perioade expirate, i-a premers alegeri nouă, — când ne mai dăm samă, că moșii și strămoșii noștri au fost lipsiți veacuri de-arândul de acest drept constituțional, să cuvine nouă înainte de toate să dăm și acum întocmai, ca și la toate alte asemenea ocaziuni, expresiune vie celei mai sincere și mai loiale mulțumite și recunoștințe a noastre față cu toți acei factori, cari au inițiat, promovat și după veacuri de restriște au redat bisericii noastre dreptul liberei întruniri în adunări publice, pentru promovarea și ajungerea scopurilor ei religioase-morale, culturale și economice.

Indeplinindu-ne astfel datorința de grațitudine către toți ocrotitorii și sprijinitorii intereselor sfinte noastre biserice, nu pot să retac bucuria și mângăierea, ce o simte sufletul meu în acest moment, când după cursul unui an de zile văd în jurul meu întreaga biserică vie, iubitul meu cler și popor eparhiot, reprezentat prin Domniile Voastre deputați, veniți din apropiere și din depărtare, ca să vă exerciați drepturile și să vă îndepliniți datorințele încopciate cu mandatul primit dela trimițătorii Dvoastră, în puterea legii, bazate pe sfintele canoane ale sfinte noastre biserice apostolice-sinodale, și asigurat prin legile pozitive ale iubitei noastre patrii.

Sum convins, dlor deputați! că și Domniile Voastre simțiți o deosebită bucurie în exercierea dreptului de conlucrare în administrarea și conducerea afacerilor diecezane. Dacă însă este mare bucuria Domniilor Voastre Vă încredințez că sufletul meu simte o astfel de mișcare, care dă minții și inimii mele puterea de a mă ridica peste valurile neajunsurilor și peste văzduhul zilnic al greutăților încopciate cu conducerea diecezei. Și bucuria și mângăierea mea își are emanațiunea nu numai din împrejurarea, că la asemenea întruniri pot lua dela Domniile Voastre informațiuni directe despre lipsele și trebuințele eparhiilor mele, ci și în faptul, că am și eu prilejul de a Vă împărtași greutățile încopciate cu conducerea diecezei chiar și în timpuri mai bune, cu atât mai vărtos deci în timpurile grele de astăzi, când biserică noastră și instituțiunile ei trec prin probe grele, cari ne inspiră cele mai serioase îngrijiri de prezentul și de viitorul nostru.

Îngrijirea mea își are sorgintea în faptul bine cunoscut și d-niilor Voastre, d-nilor deputați! că în starea actuală a finanțelor diecezei, nu numai nu ne putem extinde la crearea de instituțiuni nouă, reclamate de interese superioare ale bisericei, de interesele culturale și religioase morale ale poporului nostru, dar nu putem augmenta și prevedea după recerințele timpului nici cele existente și nu le putem augmenta și prevedea de aceea, pentru că isvoarele de venit ale diecezei nu corăspund nici pe departe trebuințelor, ce se ivesc din an în an și din zi în zi.

Îngrijirea mea se potențiază și prin împrejurarea de notariatate istorică, că greul vieții a im-

pedecat și înapoiat poporul nostru în niziunța lui spre naintare în cultură și bunăstare și acum, e temere, să nu decadă și în simțul său religios neavând noi pretutindenea preoți și neputându-ne crește contingentul recerut tot numai din lipsa neajunsurilor noastre materiale.

Ingrijirea mea în acest punct este cu atât mai mare, cu cât deoparte numărul parohiilor vacante atinge cifra de 90, iar de altă parte prin modificarea art. de lege XIV din 1898 nu numai nu s'a ameliorat, ci din contră s'au îngreunat condițiile de întregire a dotațiunii preoțești din vistieria statului. Și precum, în lipsa de dotațiune corespunzătoare și sigură, este cu greu, ca să nu zic imposibil, de a recruta pentru cursul teologic, elemente cu pregătiri superioare, cari în puterea vocațiunii lor să poată înfrunta poruncile curentului de astăzi, dușmănos bisericii noastre, tot atât de greu, și aproape imposibil este: să avem preoți cu cvalificațiune superioară în parohiile de prezent vacante și în cele actual-minte deplinite cu preoți de cvalificațiune sub 8 clase gimnaziale.

Școala noastră poporală, chemată a da odraslelor nevinovate a poporului nostru cunoștințele generale de viață, și astfel a pune baza vieții culturale a acestui popor, — a ajuns astăzi într'o situație dintre cele mai grele, din câte a avut parte vre-odată școala unui popor, cum este și poporul nostru, care pe lângă toată sărăcia lui n'a pregetat a aduce jertfele posibile pentru a se ridica în cultură și bunăstare prin școala sa confesională.

În urma acestei legi, noi nu numai în vederea intereselor sfintei noastre biserici, ci chiar și în vederea intereselor bine pricepute ale statului, n'am întrelăsat nici un moment binevenit, din contra, am întervenit cu toată stăruința la parohiile submanuate pentru-ca jertfa adusă până acum pe altarul culturii sale proprii, să aibă parte și pe viitor de roadele școlii sale confesionale.

Pecum însă se va constata din actele și rapoartele speciale, cari urmează în acest obiect, rezultatul muncii noastre intenzive, rezultatul stăruințelor dezvoltate de noi în acest scop nici pe departe nu corespund așteptărilor și dorințelor noastre, nici intereselor generale ale bisericii noastre, pentru-că: deși un număr însemnat de comune, — unele chiar cu încordarea puterilor, s'au pronunțat pentru urcarea salariului și parte și a cvincvenalelor la suma pretinsă de lege, dar a mai rămas încă un număr destul de mare de comune, cari pe lângă toată însuflețirea, ce o au pentru școala lor confesională, nu sunt în stare a întregi din mijloacele proprii salariul fundamental al învățătorilor lor la minimul prescris de lege.

În aceasta situație deci, plină de celea mai serioase îngrijiri de soartea școlilor și astfel de cultura poporului nostru, — după-ce diceza încă nu poate veni, cel puțin pentru acum, cu obolul său la ajutorarea unor atari comune, — Vener. Sinod îi revine deslegarea problemei grele și cu răspundere pentru acum și viitor: ce propunere să facă Măritul Congres relativ la școlile, pe cari comunele noastre bisericesti concernente, nu le pot susține cu mijloacele proprii? având la deslegarea acestei întrebări să țină cont și de împrejurarea, că acordarea ajutorului de stat, dacă s'ar și admite și s'ar cere, este foarte problematică, pentru-că este condiționată și dela atari postulate, a căror împlinire nu atârână numai dela parohia oii comuna susținătoare de școală, ci și dela respectivul învățător.

Sunt de o importanță deosebită afacerile de cari avem să ne ocupăm în sesiunea actuală, dar dintre toate cea mai actuală și cea mai importantă este afacerea școlară, care ca atare privește întreaga noastră metropolie și care face ca privirile credincioșilor să fie ațintite spre toate centrele diecezelor noastre, întrunite în sinoade eparhiale.

Dar tocmai că avem să ne ocupăm cu obiecte de importanță deosebită pentru biserica pe care o reprezentăm în acest sinod, ridic și acum, precum am ridicat în biserica ochii minții și ai cugetului meu la Dumnezeu Tatăl îndurătorilor cu rugarea fierbinte să ne lumineze mintea cu lumina înțelepciunii sale, ca în conștăntările noastre să fim conduși de duhul adevăratei dragoste evanghelice, și pe lângă observarea legilor și a regulamentelor proprii, să păzim și cumpătul vorbei, ca de o parte să ne arătăm și acum ca totdeauna vrednici de frumosul nostru drept constituțional, iar de altă parte să tindem într'acolo, ca prin soluțiunile ce se vor da afacerilor dela ordinea zilei, biserica noastră și instituțiunile ei, să și afle în viața ei sinodală ocrotirea, desvoltarea și apărarea pe toate terenele legale.

După cari toate salutându-vă de bună sosire cu dulcea salutare «Hristos a înviat», și poftindu-vă mulți ani de conlucrare harmonică spre binele și folosul bisericii, din care facem cu toții parte, — declar ședința ordinară a sinodului nostru eparhial pentru anul 1909 de deschisă.

Ședința festivă dela seminar.

În cadrul serbărilor acestei zile și obișnuita ședință festivă a seminaristilor noștri și elevilor de școală normală a primit un caracter mai solemn și mai impunător decât altădată. A fost în seria succeselor de azi încă un succes. Nici-odată poate sala nu a prezentat un aspect mai sărbătoresc și mai distins ca astăzi. Parterul întreg a fost ocupat de un public foarte distins de dame încât membrii sinodului — între ei se vedea dd. Anton Mocsonyi și mai la o parte Ionel Mocsonyi — au ocupat abea rândurile din urmă. Printre d-nele străine remarc în treacă pe d-na Vercescu din Craiova.

Sala e archiplină și un mare număr de oaspeți sunt nevoiți să asculte de pe coridoarele largi.

Îndată ce P. S. S. d episcop a pășit în sală s'a început executarea programului variat și bogat. Corul institutului saluta publicul cu creștinescul salut «Cristos a înviat», armonizat de T. Lugojan, sub conducerea autorului, profesor la institutul nostru. Gh. Olariu ped curs III. a declamat «Nunta în codru» de Gh. Coșbuc cu multă originalitate, redând toată drăgălașia poeziei marelui măiestru. La declamări de astădată s'a țide înțelesul poeziilor, cont șiunt cercând ca prin farmecul lor se influențeze asupra publicului și declamatorii s'au abătut dela obiceiul începătorilor, cari imitând predarea scenică, nu țin cont de faptul, că în teatru fiecare erou e subiectiv, și înecă înțelesul poeziei, declamând părțile descriptive întocmai cum declamă actorii rolurile lor lirice. La declamările ședinții de astăzi nu am putut observa vre-o influență străină firei limbii noastre. A declamat bine C. Fărcașiu, elev de școală normală poezia măiestrului Gh. Coșbuc «Moartea lui Fulger». Model de interpretare a dat d. V. Popovici teol. c. III în poezia «Mihnea și Baba» de D. Bolintineanu.

Dacă d. Popovici ar avea prilejul de a se perfecționa, ar putea să ajungă un bun cuvântător al poeziilor noastre. Model de interpretare a fost «Hora Griviței», la executarea căreia s'a adus multă laudă disciplinei și puterii curate și calde a corului. Publicul a cerut repetarea cântării. D. Gavril Mișuțiu elev de școala normală și-a citit temeinica și frumos scrisa disertație despre «Chemarea învățătorului», căreia i a urmat din nou corul cu săltăreața melodie «La mijloc de codru des», care prin acordurile dulci a vrăjit publicul în mijlocul codrului cu lună și cu stele și cu glas de păsărele. Cu multă putere a fost executat și «Cântecul bachanal» a lui I. Vorobchievici și «Marșul cântăreților»; așa că corul institutului teol.-ped. a dovedit înaltul nivel artistic, care'l

face ca până acum să fie primul între corurile din Arad.

Publicul a ascultat cu multă luare aminte și a doua disertație a ședinței, scrisă de Șt. Șerban, despre limba și naționalitatea în biserică, ceea ce e a se atribui stilului frumos și curgător preciziei și scurțimei, care a caracterizat disertația dlui Șerban.

Mai mult decât toate acestea au plăcut prestațiile artistice ale dlui A. Popescu din violină executând pasagii din piese streine, apoi din piese naționale. D-sa, precum s'a mai scris în acest loc, e un adevărat suflet de artist, care poate scoate din doagele uscate ale ceterii porunca la care se schimbă dispoziția sufletească a publicului. Cerem se fie ținut în evidență și sperăm că vom mai putea vorbi și altădată despre dânsul.

Publicul s'a îndepărtat foarte mulțămît și plin de laude la adresa institutului.

Serata etnografică.

Punctul de culminare al serbărilor a fost de bună seamă serata etnografică organizată de «Societatea femeilor române din Arad».

Succesul seratei a fost desăvârșit Atât prin mulțimea vizitatorilor, cât și prin izbânda materială și morală ce a avut, ea a fost una din cele mai mari și mai strălucite manifestații culturale ce s'au văzut aici.

Vă puteți închipui toate greutateile câte au fost de învins pentru organizarea unui succes atât de mare. Al cui e meritul? Numim mai presus de toate un singur nume, al doamnei *Letiția Oncu*, viceprezidenta Societății femeilor române. Cine a văzut silințele și truda ce a depus, va înțelege cât de mult se spune în aceste puține cuvinte, iar cine nu a fost martor, nu va putea primi o idee exactă din nici un elogiu oricât de exagerat.

A fost o idee nu se poate mai norocoasă de a se face o abatere dela obișnuitele «concerte cu petrecere» reprezentându-se «serata etnografică» a dlui Dr. Tiberiu Brediceanu.

Poemul muzical al dlui Brediceanu e o operă de un caracter original și foarte românesc. El e o fericită sinteză și combinație a jocului și muzicii românești din Ungaria. Aceste două elemente se împlinesc și se închiagă într'un tot nu se poate mai viu și colorat, pitoresc și armonios, cum liniile culorile și formele atât de variate se îmbină în măiestrele țesături naționale formând acele minuni de frumsețe cari sunt expresia cea mai curată și specifică a sufletului românesc.

Toată sala a azistat cu admirație și cu evlavie și cu o adâncă încântare umplându-și sufletul cu toată frumusețea acestei înșirări și undoieri pitorești și orbitoare de sunete de forme și de mișcări.

Aspectul sălii. Serata.

Sala a fost strălucită și orbitoare. Toate locurile până la cel din urmă au fost pline, iar din jurul lor, în fundul sălii afară în anticameră și până pe coridoare unde abea străbat sunetele muzicii, toate încăperile colțisoarele disponibile gem de lume enormă. Otelierul însuși care a văzut atâtea adunări și petreceri străine spune că nici odată, de când știe, sala asta nu a găzduit o mulțime atât de mare. În rândurile dintâi cele mai

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr „Petrol“** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. După o folosință de 2-3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu oesplicare a modului de întrebuințare în l. română 2cor. — — —

Săpun de crin, pudră de crin, preparate cosmetice de prima calitate.

Mijloc probat pentru îndepărtarea **plustruelor, alunițelor, și pentru creparea pielei și a mâncărimii de plele. Scutit prin lege.** — — — — —

Prețul unui borcănel de cremă de crin 1 cor.
» unei bucăți » săpun » » 1 »
» » cutii » pudră » » 1.20 »
Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ alui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** (Temesvár Belváros). Nr. telef. 645

distinse personaje ale vieții noastre publice. Remarcăm pe d. Gheorghe Vercescu prefectul Doljului (România) cu d-na apoi P. S. S. episcopul I. Papp al Aradului, d. general Fekete de Bélaalva, comandantul garnizoanei, apoi număröse societăți. Printre mulțimea de uniforme austriace se distingea și uniformă unui ofițer de vânători din România, e d. locotenent Zăvoianu din București.

Deodată s'a făcut liniște, ca în biserică. Acordele preludiului se întindeau line, discrete, deschideau o lume de mistere. D. Brediceanu începu să dea poemului său o introducere mai frumoasă, decât aceste preludii, cari par a cuprinde în câteva accente toată poezia satelor noastre.

După Preludii a urmat Hora, a fost o surprindere, care a izbucnit în neconținute aplauze, când au apărut una câte una frumoasele părechi de hora, în costume din România, și s'a început jocul acela legănat și ușor, ca o melodie minunată. Au jucat următoarele părechi: d-na Marilina Bocu — d. Sever Micla, d-na Mărioara Moșfa, — d. N. Hotăran, d-ra Florica Șerban — d. P. Oprean, Florica Bonciu d. Gh. Crișan. Iar ea o podoabă, în mijlocul cercului, d-ra Melania Ionescu cu d. Al. Morariu. E de prisos să mai spunem, că dansatorii au obținut un succes de-a-măsură.

Au urmat apoi doinele din Ardeal: »Spune mândru adevărat» și »Vai bădiță dragi ne-avem», cântate de d-na Valeria de Herbay. Ne exprimăm bucuria, că după vre-o doi ani de tăcere, artista noastră cunoscută și apreciată pretutindeni, apare acum din nou, cu aceiași putere a talentului. Cu glasuri puternice și sonore, cu școala-i desăvârșită, d-na Herbay, dela primul moment, a știut să ne cucerească.

D-na își simte cântecul, și-l cântă cu o duiosie caldă și vibrătoare. Aplauzele publicului credem, că vorbeau destul de deslușit despre distinsele-i cântăci de cântăreață.

Cu aceeași precizie au fost executate și celelalte puncte din program. La Lugojana au jucat părechile: dna Hortenzia Veliciu — d. C. Bocușan; dra Lucreția Ionescu — d. Cornel Luciu; dra Veturia Oros — d. Virgil Bejan; dra Ela Ioanovits — d. Roxin.

La Ardeleana-Hațiegana: dra Mela Popea — d. Iustin Nemet; dra Cornelia Man — Silviu Bejan; dra Aurelia Păcurariu — d. V. Stanciu; dra Nuși Todea — d. Pușcariu.

La Ardeleana-Pe picior: dna Adam — d. Anton Bogdan; dra Florica Bordan — d. Iuliu Halmăjan; dra Nușta Cizmas — d. G. Boțoc.

La Invărtita: d-ra Nușta Comșa — N. Țintea și d-ra Nușta Țintea — dl Niculiță Comșa.

După invărtita, d-na Valeria de Herbay a mai cântat două doine din Bănăt: »Știi tu bade ce mi-ai spus» și »Cântă puil cucului». —

Punctul de forță al programului a fost »Bă-luța» și »Călușorul», conduse de d. I. Montani și jucate de dnii P. Matora, A. Muneran, V. Filip, I. Dan, P. Opre și St. Glava. Prin exactitatea și eleganța mișcărilor, călușerii au stors admirația tuturor.

Serata s'a încheiat cu un finale pitoresc. Toți dansatorii s'au grupat pe scenă, înfățișând încă odată în toată frumusețea lor diferitele porturi naționale românești.

Dansul.

Dansul după serata etnografică a fost de o vioiciune și animație potrivită cu dispoziția generală a publicului. Un cadru cu două coloane lungi a fost jucat de 128 de părechi. Iată o listă incompletă a damelor.

Declarăm însă că dacă vre-o omitere s'a întâmplat ea nu răsare decât din greutatea de-a stabili numele tuturor damelor și nicidecum din vre-o intențiune ascunsă.

Doamnele: Dr. Avramescu (Radna), Dr. Auszterweil Lászlóné (Arad), Beles (Arad), Marilina Bocu (Arad), Cornelia Bogdan (Agriș), Elena Borden (Birchiș), Elena Boțoc (Chișineu), Brădean (Radna), Dominica Dr. Chirtop, Käthe Bucher, Octavian Ciuhandu (Arad), Elena Curta (Bșebis), Dominica Ciurciu (Buziaș), Damian (Brad), colonel Dietrich (Arad), Dăria (Bșebis), Magdalena Dolga, Dr. G. Feier (Chișineu), general Fekete de Bélaalva (Arad), major Florian (Arad),

Lazar Ghebeles (Pecica), Ghilezan (Mодоș), V. Goldiș (Arad), Giorgia, Givulescu (Radna), Grozda (Buteni), Hauslich, Cor. de Herbay (Arad), Maria de Herbay (Arad) Valeria de Herbay (Arad), Elena, Horváth, Sabina Iancu (Zăbran), Ileana Iancu (Zărand), Ionescu (Ciuciu), Iosif (Arad), Ispravnic (Arad), Lazar (Prăjești), Cornelia Lazar, Lepa, Luca, Virg. Lelle, Hortenzia Morar (Șeitin), Muntean (Teleagd), Mărioara Micula (Radna), Miulescu (B. Comloș), H. Mihulin, Dr. Monța (Șicula), Moldovan (Arad), Molnár Károlyné (Sântana), Iosim Moldovan (Arad), Dr. Mezin (Timișoara), Pers. Mihulin (Bșebis), Iovanca Nemet (Arad), N. Nemet (Șeitin), Neamțu (Sânmiclăușul-mic), Letiția Oncu (Arad), Oros, Pav. Obădean (Beci-cherecul mare), M. Oprean (Sânmiclăușul-mare), L. Popovici, M. Pacu, Popea (Brașov), A. Petrovici, (Nădlac), Dr. Ștefan C. Pop (Arad), Popovici (Arad), Pinter, A. Petran (Arad), Sava Raicu (Arad), Lucreția Rusșu-Șirianu (Arad), M. Rozvan (Arad), O. Roxin (Lipova), L. Russu (Pecica), Vioara Savu (Arad), Mada Secula (Orade), Simtion (Macea), L. Stan (Arad) Al. Serb, (Chitighaz) Maria Serb, Sofia Secula (Șiria), Iustina Șerban (Arad), Sugăr Em. Ștefu (Arad), v. d. Dr. Traitler, Z. Teșici, Hortenzia Veliciu, (Arad), T. Vățianu (Arad).

Domnișoarele: Sofia Boțoc (Chișineu), Leontina Belu (Radna), Bogdan (Șiria), Livia Barbu (Lipova), Iud. Back, C. Bogdan (Agriș), Hort. Bogdan (Arad), Olga Cristea (Bșebis). L. Ciurciu (Buziaș), H. Ciorogar (Arad), N. Ciorogariu (Pecica), Ersilia Cadariu, Rosa, Händel, Aurica Iancu, (Zărand), Ștefanica Iancu (Zăbran), Măr. Iorgovici (Marghita-mare), Ionescu (Macea), Lucia Isac (Cluj), Ema Ionescu, Mărioara Lazar, Aurora și Dora Lepa, Em. Moise (Arad), Eleonora Morar (Arad), Morar (Nădlac), Flor. Morar (Șeitin), Maria Molnar (Sântana), Elena Mezin (Nereu), Neamțu (Sânmiclăușul-mic), Florica Onuța (Șeitin), V. Oașca Sofia și Maria Oprea (Macea), Emilia Oprin (Arad), Ogriș, Petraș, Lucia Pacu, Maria Popescu, Flora Roșu, Angyal, Radovan (Arad) Mărioara Rozvan (Măndruloc), Cornelia Secula (Șiria), Elena Ștefu, Mărioara și Marta Varga (Nadab).

Anarhia în Turcia.

Veștile ce ne sosesc din împărăția turcească sunt tot mai alarmante. Atât în Constantinopol cât și în provincii domnește o anarhie deplină. Țara are deja două capitale: Constantinopolul și Saloniki. Doi factori stăpânesc iarăși: sultanul și comitetul junilor turci, — și fiecare regiment își hotărăște singur atitudinea, alăturându-se după plac la careva dintre aceste două mari partide. Se pare că puterea și influința junilor turci e mai mare decât a sultanului, că populația și majoritatea s'a dat pe partea lor. În capitală soldații au denunțat orice supunere și se dedau la omoruri și jafuri. Ministrul de război e nevoit să intre în tratative de împăciuire cu soldații și să-i înduplece la supunere față de superiorii lor. Guvernul planuiește măsuri extraordinare și trimite în toată Europa telegrame liniștitoare pentru a risipi îngrijorarea panică ce a cuprins spiritele, în vreme ce din Macedonia trupele credincioase junilor turci se apropie din ce în ce mai mult de capitală.

Din Saloniki, fortăreața de frunte a junilor turci, pleacă trupe entuziaste spre Constantinopol și în drumul lor sporesc mereu prin afluența trupelor din toată Macedonia. Telegrammele vestesc că corpul de armată din Adrianopol s'a unit cu corpul de armată din Saloniki și sunt în drum spre Constantinopol. Se anunță, că între singuraticile trupe ale acestor corpuri de armată s'au dat câteva ciocniri, ceace mărește și mai mult nesiguranța asupra adevăratei situații din Turcia.

Sunt vești că valorile războiului civil au străbătut deja și în Asia mică, unde creștinii sunt masacrați de mahometani. Nu se

pot desluși până acum proporțiile primejdiei europene ce amenință dinspre Turcia.

Se pare că un proces de discompunere generală s'a pornit și că torentul războiului civil va prăbuși în calei actuala alcătuire a imperiului otoman.

Se afirmă că junii turci ar fi făcut solemnna promisiune naționalităților creștine din Macedonia de a le înzestra cu autonomii provinciale naționale îndată ce vor reuși, cu ajutorul lor, să și recucerească dominațiunea centrală. De altă parte sultanul ar fi făcut și el creștinilor promisiuni la fel. Creștinii par a da mai mare crezământ junilor turci și probabil să se dea de partea lor în momentele decisive. O lămurire asupra adevăratelor stări din Macedonia tot mai întârzie însă.

În fața acestei stări de primejdioasă nesiguranță se crede că puterile vor organiza o demonstrație de flote, pentru a presiona asupra Porții și a junilor turci în favoarea restabilirii ordinii.

Stările anarhice.

»Berliner Tageblatt« află din Constantinopole: Peste 100.000 de soldați au plecat din Vileatului Macedoniei spre Constantinopole împreună cu o spuză de voluntari sârbi și bulgari. Oștirea aceasta s'a concentrat la Cietaldja și va porni de acolo numai Mercuria viitoare. Guvernul a trimis 14 telegrame pentru liniștirea spiritelor acestor trupe. Mai toată populațiunea a jurat din nou pe constituțiune.

»Times« află din Constantinopole că ofițerii corpului III au telegrafiat guvernului turcesc că vor ataca capitala, dacă în 12 ore nu vor fi re-integrați în posturile lor Hilmi și Achmed Riza. Guvernul consideră amenințarea aceasta ca ne-serioasă.

Cercurile june turce lansează zvonul că cea mai mare parte a corpului de armată din Salonik și chiar rezervele vor merge asupra Constantinopolului. Pe strade vagabondează încă mulți soldați între cari mulți în stare de beție. Patrurile caută pe aceia cari au părăsit regimentele cu arme. Organele poliției împart proclamația Camerei din ziua de 16 Aprilie. Azi dimineată un batalion a părăsit Salonical trebuind să sosească acf mâine. Din Ceatalcea se anunță că un alt batalion va pleca. Răspândindu-se știrea că mai multe mii de soldați au sosit deja la Cetalcea o mare turburare a domnit la Stambul. Magazinele sunt închise.

Toată Macedonia e pentru junii turci.

Salonik, 17 Aprilie. — Intr'o întrunire a căpeteniilor junilor turci cu șefii greci, bulgari și sârbi, junii turci au promis, că dacă naționalitățile îi vor sprijini, ca să răstoarne reacțiunea ce a pus mâna pe stăpânire, ei se obligă, ca primul lor act să fie acordarea unei autonomii naționale în Macedonia, Serbia-Veche și vilaietul Adrianopolului. S'au aliat cu junii turci peste 10.000 de greci, bulgari și sârbi.

Trupele Sultanului înfrante de trupele junilor turci.

Constantinopole, 18 Aprilie. — Trupele Sultanului s'au ciocnit la Hadenkoej și Ciataldșu cu trupele tinerilor turci și au fost nevoite să se retragă. Trupele respinse compuse din 2 batalioane infanterie și câteva baterii de tunuri se înapoiază chiar acum în sunetele muzicii și s'au oprit înaintea parlamentului, care tocmai atunci se afla în toiul unei ședințe furtunoase. La apariția trupelor președintele a suspendat ședința și toți deputații au alergat la geamuri. Batalioanele formând un careu înaintea parlamentului, maiorul, care le comanda, s'a adresat lui Nahir pașa, președintele provizoriu al camerei, cerându-i instrucțiuni. Nahir pașa răspunzând, a spus că în baza hotărîrii luate de cameră, se va trimite o delegație de deputați cu un tren special, Ciataldșu, spre a calma trupele tinerilor turci. Trupele fiind sa-

tisfăcute de răspunsul primit, au plecat spre palatul Ildiz și au făcut ovații Sultanului.

Declarațiile lui Kiamil-Pașa.

Constantinopole, 17 Aprilie. — Kiamil pașa a declarat unui ziarist, că nu crede în restabilirea reacțiunii, de oarece Sultanul este pentru constituție, pe când chestiunea Cheriatalui este lipsită de orice fond serios. Prin numirea noului mare vizir, Sultanul a dat o dovadă de mare înțelepciune, căci în momentele actuale, Turcia are nevoie de un bărbat, care nu aparține nici unui partid politic. Ministrul Saim Sald pașa întrebă de un ziarist asupra situațiunii, a spus că dânsul o consideră ca extrem de gravă. Ministrul a declarat, că abia peste câteva zile se va putea constata, dacă poate fi vorba de reacțiune. Dânsul personal nu crede în posibilitatea unei revoluțiuni, deoarece majoritatea albanezilor este contra tinerilor turci.

Puterile au hotărât să trimită vase de război în apele turcești.

Viena, 17 Aprilie. — «Wiener Allgemeine Zeitung» anunță, în baza unor informațiuni primite din sursă diplomatică, că puterile triplei alianțe s'au înțeles să trimită vase de război în apele turcești spre a putea apăra viața și avutul supușilor lor. În caz de nevoie se vor trimite vase de război și în acele porturi turcești, în cari s'ar petrece evenimente identice ca cele din Constantinopole.

Până acum nu se știe nimic sigur în care port se va întâlni flota engleză cu cea rusească și franceză. Se crede că această întâlnire va avea loc în portul Pireu. Cercurile diplomatice se ocupă cu eventualitatea unei încercări a Rusiei de a ocupa Dardanelele «via facti», sau cel puțin de a accelera rezolvarea acestei chestiuni. Se anunță că un vas de război rusesc a plecat din Marea Neagră spre Pireu.

Pola, 18 Aprilie. Se fac preparative pentru trimiterea de vase de război la Constantinopole. Efectiv nu vor pleca însă decât numai în cazul, în care și celelalte Puteri semnatare ale tratatului de Berlin vor trimite vasele lor de război.

Frankfurt, 18 Aprilie. «Frankfurter Zeitung» află din Constantinopole că flota rusească din Marea Neagră se află la două ceasuri depărtare dela intrarea în Bosfor.

Paris, 18 Aprilie. — Agenția Havas află din Malta că escadra engleză a primit ordin să fie gata de plecare peste 12 ore.

Bulgaria și revoluția din Turcia.

Sofia, 17 Aprilie. Cercurile politice sunt foarte îngrijate de desfășurarea evenimentelor din Turcia. Presa cere ca Bulgaria să fie gata pentru orice, deoarece nu se mai poate avea încredere în conducătorii turci. Cu toate desmințirile, ministerul de război a mobilizat mai multe corpuri de trupe. Rechemarea concetățenilor pentru sărbătorile de Paști, a născut o mare agitațiune în populație. Toți se așteaptă la evenimente grave.

Sofia, 17 Aprilie. Bulgaria a remis Porței o somațiune scrisă, care, fără a fixa un termen, cere ca regatul Bulgariei să fie recunoscut înainte de tranșarea celorlalte diferende, relevând că guvernul, dacă s'ar trăgăni prea mult recunoașterea regatului, ar fi nevoit să facă un pas hotărâtor dat fiind opinia publică din Bulgaria. Guvernul bulgar așteaptă deci cât mai urgent recunoașterea de către Turcia a independenței Bulgariei. Știri din Constantinopole spun că propunerea de mediațiune austro-germană cu privire la îndemnitățile pentru linia ferată orientală va fi primită.

Bulgaria și evenimentele din Turcia.

„Kölnische Zeitung” anunță că Sultanul a ordonat să se accelereze tratativele cu Bulgaria. Ministrul bulgar Diapșev a declarat că Bulgaria a satisfăcut toate cererile Turciei. Dânsul des-

Trupele din Adrianopole sunt chemate la Constantinopole.

Adrianopole, 17 Aprilie. Se anunță că infanteria și artileria nu mai ascultă de ordinele ofițerilor juni-turci. Trupele au primit ordin să se concentreze la Constantinopole, unde dezordinea e înfiorătoare. Mulți locuitori fug. Viața creștinilor e în mare pericol.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 19 Aprilie n. 1909

— **Distincție binemeritată.** P. S. Sa Episcopul Aradului a distins cu brâu roșu pe diaconul dr. G. Ciuhandu, zelosul referent școlar al consistorului. Il felicităm călduros.

— **Cursuri de limba ungurească printre români.** Cetim în *Budapesti Hirap*: »In comuna Sâmbăta de jos (com. Făgărașului) s'au deschis cursuri de scris și ceht în limba ungurească, pentru analfabeți. Instrucția o fac directorul școlii de stat, Halász István și învățătorul dela școala gr. or. română, Gh. Stelea. La cursurile acestea s'au înscris până acum 23 de bărbați între 24 și 45 de ani, și vreo 15 înși au și făcut progrese frumoșele. Cursurile s'au început în 20 Februarie și examenele de încheiere se vor ținea la sfârșitul lui Aprilie...«

Va să zică până și pe analfabeți îi învățăm ungurește? Și la asta contribuie și un învățător român din cel mai curat ținut românesc? — E adevărat dle Stelea?

— **Necrolog.** Cu inima sfâșiată de cea mai cumplită durere vă anunțăm trecerea la cele veșnice a preaiubitului soț, părinte, socru și bunic *Mihail Bontescu*, răpit din mijlocul celor ce mult îl iubiau, Joi la 15 Aprilie, în al 70-lea an al vieții sale. Ramășițele pământești, ale fericitului adormit, s'au așezat spre odihna de veci, în cimiterul din Hațeg, Duminecă la 11 ore a. m. celebrarea făcându-se după îndrumările religiunii gr. cat. Fie-i odihna dulce! Hațeg la 16 Aprilie 1909. Maria Bontescu n. Barițiu, ca soție. Dr. Ioan Papp, ca ginere. Victor, Veturia, Virgil și Fabiu, ca fiu și fiică. Dora Bontescu n. Vuia, ca noră. Pavel și Doina, ca nepoți.

Trimitem distinciei familiei sincere condolențe.

— **Procesul din Agram.** Articolul de fond despre proces apărut zilele trecute în ziarul »Die Zeit«, a produs o mare senzație în toate cercurile din Agram. Câteva ziare croate traduc articole în extenso, aprobă vederile autorului, care califică procesul de »un scandal pentru monarhie« și purtarea președintelui și a procurorului arbitrară.

Mai multe ziare din Budapesta înregistrează și irea că procesul de trădare din Agram se va casa printr'un decret regal, deoarece desbaterile de până acum au dovedit că probele pentru stabilirea complotului sunt insuficiente, procesul nefiind pregătit și servind mai mult pentru scopuri politice. Ziarele își exprimă dorința ca procesul să se sfârșească cât de curând, înainte de a se da un vot de blam internațional Ungariei.

— **Conferința dlui Tzigara Samurcaș.** Joi seara a avut loc la Ateneu în București în sala școlii de arte frumoase, interesanta conferință a dlui Tzigara Samurcaș. Dsa a vorbit despre Arta națională la diferitele popoare.

Deosebește la artă trei secțiuni: industria casnică, arta populară și arta națională. Industria casnică e în strânsă legătură cu începuturile de artă populară. Ea își pierde caracterul patriarhal odată cu progresul civilizației, dispăre cu introducerea fabricelor. La noi în țară mai există industrie casnică propriu zisă. Sunt familii cari își fac totul în casă prin ei înșiși.

Aceste producții casnice, țărănul nostru le alotește cu elemente cari aparțin întregului popor, imprimându-i astfel un caracter național.

Conferențiarul constată că soarta artei noastre populare, a industriei casnice este amenințată, pentru că țărănimea a început să lucreze după comandă și e concurată; în chipul acesta produsele sunt confecționate superficial.

Remediul ar fi în întemeierea unui muzeu, în care să se păstreze creațiunile tipice ale poporului nostru.

Amintește de expoziția din Berlin unde România a avut un loc de frunte.

Relevează produsele diferitelor state participante, insistând asupra Olandei cu obiectele de olane, Saxoniei, și Ungariei care nu are artă populară proprie, ci împrumutată dela români. Expunerea d-lui Tzigara a fost însoțită de proiecțiuni cinematografice.

— **O onoare deosebită făcută ziaristilor englezi.** Ministerul de marină va face ziaristilor englezi, care se întrunesc în Londra într'un congres în luna Iunie, o onoare deosebită. La 10 Iunie va defila în fața ziaristilor la Spithead trei divizii de flota de pe marea Nordului și o parte din escadra de pe oceanul Atlantic, în total 68 de cuirasate și crucișătoare și 75 de distrugători de torpile.

— **x Vâna de aur** este urmarea stagnării stărilor gelui și a scaunului neregulat. Jumătate până de apă amară **Franz Jozef** luată zilnic pe stomacul gol și mâncate în timp scurt ne vindecă deplin. În toate cele mai renumite se folosește de 20 de ani.

— **x Tot felul de chipiuri militare și de uniformă,** apoi caciă și calpăce din material mai bun și în prețuri ieftine. Fabricate prin **Weber Pál**, măiestru specialist pentru confecționarea chipiurilor. Cașovia (Kassa) Fő utca.

Ultime informațiuni

— Prin telefon. —

— Dela corespondentul nostru. —

Deschiderea sinodului eparhial Caransebeș

Caransebeș, 19 Aprilie

Ieri, la orele 10 și 3/4, după invocarea Duhului Sfânt, Preacuvioșia Sa arhimandritul Filaret Musta a inaugurat sesiunea sinodală a eparhiei de Caransebeș printr-o prea frumoasă cuvântare.

Deputații și-au depus apoi la biroul sinodal credinționalele, cari s'au împărțit în trei secțiuni.

După amiază la orele 5 s'a ținut ședința a doua. Conform rapoartelor secțiunilor s'au verificat 36 mandate, iar 17 au fost testate, negăsindu-se în ordine. S'au așezat apoi comisiile: verificatoare, specială, care va cerceta școlară, financiară și petiționară.

Azi la orele 9 s'a ținut a treia ședință și s'au împărțit comisiunilor actele oficiale aparținătoare resorturilor lor.

Burdăștii până de prezent au respectat o atitudine expectativă, azi însă au devenit decodată gălăgioși și se pare că vor să introducă în discuții manierele lor de tăvănești de mahala.

Amănunte vă voi da mâine.

Economie.

Piața de cereale din Arad.

Arad, 19 Aprilie.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 kig. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	28 K.	20—29 K.	75
Din comitatul Albei	— — — —	28	> 05	29 > 40
De Pesta	— — — —	28	> 10—29	> 45
Bănățenesc	— — — —	28	> 15—29	> 75
De Bacica	— — — —	28	> 20—29	> 55
Săcară	— — — —	19	> 90—20	—
Orzul de nutreț, cvalit. I.	— — — —	19	> 18—20	> 10
> calitatea a II.	— — — —	18	> 70—19	> 80
Ovăș	> > >	I.	18	> —18 > 40
> > >	> > >	II.	17	> 70—17 > 90
Cucuruz	— — — —	14	> 85—15	> 15

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Schmidutz József

fabricant de instrumente muzicale și magazin de tot soiul de instr. muzicale.

KULA (comit. Bac).
Se capătă: **Violine, goarne, harmonice, tambure și cele mai bune gramofone precum și orice instrumente muzicale.**

Primesc repararea a orice soi de instrumente muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție. Țin în deposit violine și cimbele fabricate în țară și străinătate precum și coarde de oțel englez pentru tambure.

Primesc repararea a orice soi de instrumente muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție. Țin în deposit violine și cimbele fabricate în țară și străinătate precum și coarde de oțel englez pentru tambure.

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pentru ingineri, aparate de școală și fizice, mai departe sonerie electrică de casă și aparate electrice medicinale, mașini de cusut, de scris, biciclete. Ține în deposit părți singuratic pentru conducte electrice, biciclete și mașini de cusut

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pișturilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghieri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bățături depărtează repede bățătura, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,
farmacia și drogheria la Salvator.
Zagrab
(Croatia).

Lucza Jozsef
atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seghedin (Szeged), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și prețești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat
cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă să efectuească imediat și prompt.

Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie ortopedică.
Sighetul-Maramurășului.

Piața principală (Fötér).

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești. —

Prezervative femeiești, Ciocapi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana”, — irigatoare. —

Execut după comandă medicală, ghetă ortopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure — roase. —

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incalzește în 3/4 de ora 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de încălzit numai 24 cor.

Langimea fundului vanei 122 cm.
:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::
Comandele se efectuează imediat și se trimite cu rambunul.

Gustav Stuchlich

Eutenqasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Instalație electrică

Instalație electrică!

DERTÜL JÁNOS

Szeged, Fekete sas utca 16.

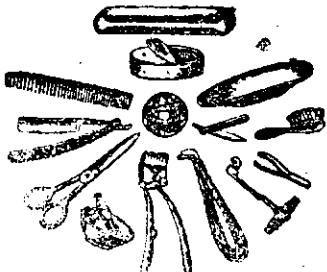
Primul atelier de ascuțit și melirat bricele din Seghedin.

Deposit de brice (prima calitate), foarfece, ouțe de buzunar și de ouă, precum și de diferite obiecte de oțel. Ascuț și melirează mașini de tuns pentru oameni și cai, cu prețurile cele mai moderate și se angajează să pregătească orice obiecte de brânșă aceasta.

Muncitorii primese — favor. —

Ține în deposit tot articolul de frizerie.

6 brice trimise deodată spre ascuțire se expediază porto-franco.

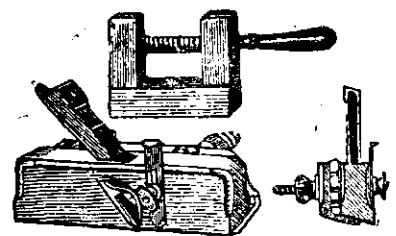

In atențiunea fabricelor de lemnărie!

Recomand

instrumente

din cel mai bun material necesare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

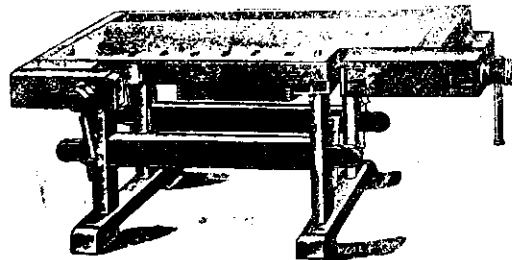
sare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

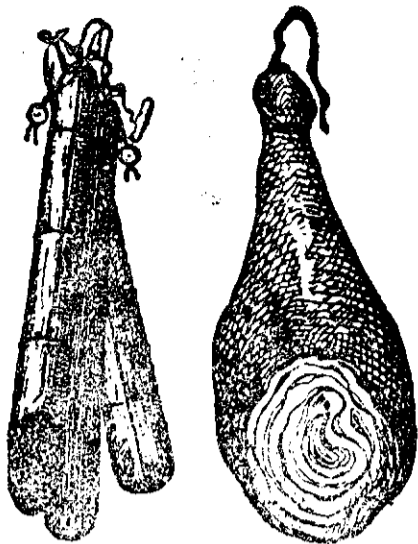
Nagy Mihály

fabrică de instrumente

Szabadka

Therezia-tér.

Schimek János

carnățarie și fabrică de salamă
Sibiu — Nagyszeben
Rosenanger 6

Recomandă specialitățile
excelente de **carnățării**,
precum și de **salamă** cu
prețurile cele mai ieftine
de zi. La comenzi mari
se dă rabat. — Expediare
cu poșta și cu trenul. Ser-
viciu prompt și conștințios.

Dubinievicz Oszkár

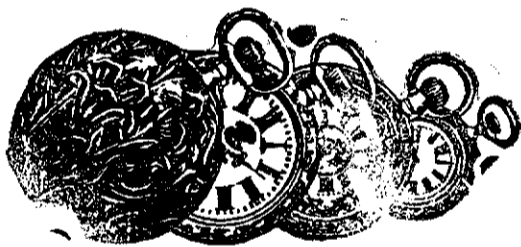
— comerciant de articole medicale chimice și parfumuri. —
Kolozsvar, str. Deak-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine:
Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire.

Văpseli mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și str.
Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra
mătreței a căderii părului
și cărunțirii. Prețul Cos. 1-20.

SÜSZMANN H.

ciasornicar și bijutier
Nagyszeben
Strada Crezului 27
(Reisergasse)

Repară multilateral pe lângă garanție tot felul de
ciasornice de buzunar, pendule și de a-
larmă. Ține în deposit cu prețuri moderate ciasor-
nice de perete, de buzunar și de alarmă,
precum și tot felul de bijuterii.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat
cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

măiestru de monumente
și pietri de cimitir —
Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvar, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatok.

Prima fabrică de mașini agricole
și întreprindere de săpat fântâni-adânci în Sălmar.
SZATMÁR strada Teleky 8.

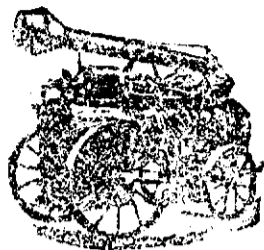
Șeful
firmei

PROBST MÁTYÁS

Primește:

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,
sfredelirea de fâșii arteriane,
conducturi de apă și pompe de
apă de orice sistem, aparate
pentru uscatul nutrețului, repa-
rații de automobile și de mo-
toare cu benzină și orice lucrări
atingătoare de această branșă
cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu
aburi și de pompe.

Fritsch & Connert

Atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
„ „ box „ „ „ „ „	K 11.—
„ „ șevro pt dame cu burabi	K 10.50
„ „ „ „ cu șirete	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

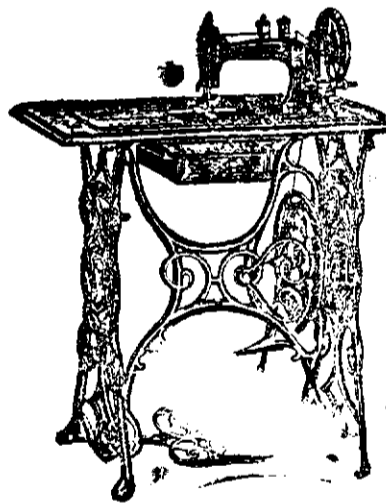
Mașini de cusut

»Singer« »Neumann« »Bie-
solt« și »Locke« cu suneică
lungă, »Wettina« suneică
groasă »Afrana« »Thonix«
suneică rotită, cu garanție
de 5 ani și cu prețuri mo-
derate se expediază prin co-
mersantul de ferărie

Oberth Vilmos

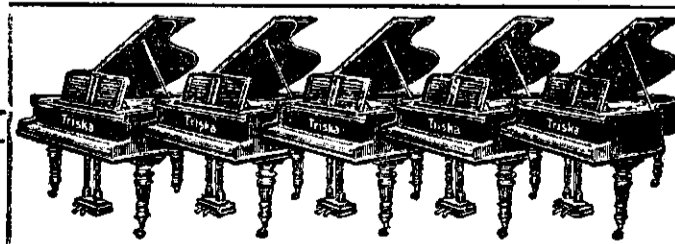
comerciant de ferărie și magazin de
mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

TRISKA J.

Primul depozit de piane
— din tot Ardealul —
Cluj — Kolozsvar, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabri-
cele celebre din țară și străinătate, precum și atelierul
său de reparat instalat din nou, în care pianurile
vechi și stricate să reșară repede prompt și ieftin cu
mijloace moderne — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.